808/08

Den 1. december 2008 blev i sag nr. 74.021:

xxxxx xxxxxx
xxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Topdanmark Forsikring A/S
Borupvang 4
2750 Ballerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede, der har pensionsordning i Topdanmark Forsikring A/S, klager ved sin advokat over, at selskabet har ophævet erhvervsevnetabsdækningen med tilbagevirkende kraft fra tegningstidspunktet og som konsekvens heraf har afvist at yde forsikringsdækning ved tab af erhvervsevne.

Selskabet har ophævet erhvervsevnetabsdækningen med henvisning til, at klageren har afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med forsikringens tegning.

Klageren, der er født i 1948 og uddannet programmør, blev via sit arbejde optaget i pensionsordningen med virkning fra den 1/1 2005. I forbindelse med sin indtræden i ordningen underskrev han den 6/1 2005 en "førtidspensionserklæring", hvoraf følgende fremgår:

> "**Førtidspensionserklæring.**
> Jeg erklærer hermed, at der hverken er undersøgelser/ansøgning i gang om, rejst sag om eller tilkendt revalidering, fleksjob, førtidspension eller skånejob.
>
> Kan erklæringen ikke underskrives, skal medarbejderen afgive individuelle helbredsoplysninger."

Medio 2007 ansøgte klageren om præmiefritagelse og udbetaling af erhvervsudygtighedsrente.

Til brug for sagens behandling modtog selskabet efterfølgende diverse lægelige og kommunale oplysninger.

Af sagens akter fremgår bl.a., at klageren på grund af øjensygdommen Keratoconus - og som følge heraf svær synsnedsættelse - fik tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra den 1/12 1995. Den 1/1 2005 tiltrådte han et politisk fuldtidsjob i en interesseorganisation for synshandicappede for en toårig periode. Med virkning fra samme dato blev førtidspensionen konverteret til invaliditetsydelse. Arbejdet blev varetaget med megen praktisk hjælp og støtte, herunder en personlig assistent 20 timer ugentlig. Af helbredsmæssige årsager kunne han ikke genopstille til posten, hvorfor han opsagde stillingen den 10/12 2006. Han fratrådte stillingen den 31/3 2007. Herefter overgik han igen til mellemste førtidspension, som efter ansøgning blev forhøjet til højeste førtidspension med virkning fra den 1/6 2007.

I forbindelse med sagens behandling modtog selskabet skrivelse af 27/9 2007 fra forsikringsmægler B.C., som medvirkede ved pensionsordningens oprettelse. Af denne skrivelse fremgår:

> "Jeg kan huske at S.G. [klageren] har meddelt mig at han tidligere har haft førtidspension men at denne var stillet i bero da han havde fået normal stilling i Dansk Blindesamfund, jeg husker derimod ikke noget om at der er oplyst at han havde fået denne konverteret til en invaliditetsydelse.
>
> Generelt oplyser jeg ansatte at de skal svare præcist på hvad der bliver spurgt om på FØP-erklæringen, hverken mere eller mindre. Jeg kan ikke ud fra FØP-erklæringen se at han har afgivet forkerte oplysninger på tegningstidspunktet. Der bliver ikke spurgt om invaliditetsydelser! Jeg vedlægger kopi heraf.
>
> S.G.'s månedsløn indikerer ikke noget om nedsat erhvervsevne."

På baggrund af de modtagne oplysninger afviste selskabet at yde forsikringsdækning. Afgørelsen blev meddelt klageren ved skrivelse af 19/11 2007, hvoraf bl.a. følgende fremgår:

> "Den 6. januar 2005 underskrev du en 'førtidspensionserklæring' hvor du erklærede, at 'der hverken er undersøgelser/ansøgning i gang om, rejst sag om eller tilkendt revalidering, fleksjob, førtidspension eller skånejob'.
>
> Ifølge oplysninger fra R. kommune fik du imidlertid tilkendt førtidspension pr. 1. december 1995.

> Da du fik tilkendt førtidspension i december 1995, var din afgivelse af en førtidspensionserklæring i 2005 ikke i overensstemmelse med de faktiske forhold. Du skulle i stedet have afgivet individuelle helbredsoplysninger i forbindelse med forsikringens tegning. Hvis vi havde været bekendt med, at du var tilkendt førtidspension på tegningstidspunktet i 2005, kunne vi ikke have tilbudt dig at tegne forsikringen med ret til præmiefritagelse og erhvervsudygtighedsrente. Det er i den forbindelse uden betydning, at førtidspensionen var konverteret til invaliditetsydelse på tegningstidspunktet i 2005.
>
> Da du ikke opfyldte betingelsen for at kunne underskrive førtidspensionserklæringen i 2005, er du ikke berettiget til en forsikring med præmiefritagelse og erhvervsudygtighedsrente.
>
> Vi har forstået det således, at forsikringsmægler B.C. skulle være bekendt med, at du var tilkendt førtidspension på tegningstidspunktet i 2005. Vi er uforstående overfor, at B.C. skulle have rådet dig til at underskrive en erklæring med et objektivt forkert indhold i forbindelse med forsikringens tegning, men det er vores opfattelse, at du selv burde have indset, at du ved at underskrive førtidspensionserklæringen har afgivet urigtige oplysninger og at disse oplysninger er af stor betydning for Topdanmark."

I forlængelse af ovennævnte skrivelse orienterede selskabet klageren om, at det havde slettet hans erhvervsevnetabsforsikring med tilbagevirkende kraft fra tegningstidspunktet. Vedlagt samme brev fremsendte selskabet tilbud på videreførelse af pensionsordningen.

Primo december 2007 modtog selskabet endnu en skrivelse fra forsikringsmægler B.C. Af denne skrivelse, der er dateret 6/12 2007, fremgår:

> "I forlængelse af selskabets brev af 19.11.2007 har S.G. rettet henvendelse hertil om afgørelsen.
>
> Vi er ikke enige i afgørelsen og skal bede selskabet om at revurderer sagen. Dette begrundes med følgende.
>
> I forbindelse med etablering af arbejdsmarkedspensionsaftalen mellem Topdanmark og Dansk Blindesamfund, rettede B. Forsikringsmægler henvendelse til Topdanmark, for at få præciseret hvordan FØP-erklæringen skulle tolkes for de få ansatte der havde et synshandicap og var ansat i Dansk Blindesamfund. Beskeden var på det tidspunkt at hvis den/de pågældende var fuldt arbejdsdygtige, på normal løn og ikke modtog førtidspension på underskrifttidspunktet skulle der ikke oplyses yderligere.
> …
> På tegningstidspunktet for S.G.'s pension, var han i normalt job, til normal gage og modtog ingen offentlige ydelser af nogen art.
>
> Der er således ikke nogle af de stillede spørgsmål der ikke er korrekt besvaret på tegningstidspunktet. Der var ikke undersøgelser/ansøgning i gang om eller rejst sag om nogle offentlige ydelser. Og der bliver ikke spurgt **om der tidligere** er tilkendt revalidering, flexjob, førtidspension eller skånejob. Den tidligere tilkendte førtidspension var stillet i bero, da de skønnedes at S.G. var fuldt arbejdsdygtig.

> At formuleringen i FØP-erklæringen har kunne misopfattes kan ikke lægges S.G. til last. Dette understøttes også af at FØP-erklæringernes tekst er blevet ændret således at der nu også spørges om [der] tidligere har været tilkendt nogle former for ydelser."

Ved skrivelse af 21/12 2007 til forsikringsmægler B.C. fastholdt selskabet sin afgørelse.

Efterfølgende fulgte yderligere korrespondance mellem selskabet og klageren, hvilket ikke resulterede i enighed.

Da klageren ikke accepterede det tidligere fremsendte tilbud om videreførelse af pensionsordningen inden acceptfristens udløb den 16/1 2008, blev forsikringen omskrevet til fripolice pr. 1/4 2007.

I skrivelse af 25/4 2008 fra klagerens advokat til selskabet hedder det:

> "Ud fra sagens oplysninger, herunder oplysningerne fra Forsikringsmægler B.C. er jeg ikke enig i, at min klient har givet urigtige oplysninger.
>
> Jeg lægger bl.a. vægt på følgende:
> - Forsikrings-/pensionsordningen blev indgået med Dansk Blindesamfund, bl.a. på vilkår, at der af medarbejderne ikke skulle indhentes forudgående helbredserklæring. Dette på trods af, at det er almindeligt kendt, at synshandicappede ofte har mange følgesygdomme på grund af et svagere immunforsvar.
>
> - Min klient udfylder FØP-blanketten sammen med forsikringsmægler B.C. Min klient oplyser loyalt til B.C., at han tidligere har fået førtidspension, men at fortidspensionssagen er stillet i bero. Min klient var fuld arbejdsdygtig på tidspunktet for udfyldelsen af FØP-blanketten.
>
> - Forsikringsmægler B.C. oplyser, at Topdanmark Forsikring A/S til ham har oplyst, at det er min klients forhold på tegningstidspunktet, der er afgørende. Topdanmark Forsikring oplyste til ham, at hvis den pågældende var fuldt arbejdsdygtig, på normal løn og ikke modtog førtidspension på underskriftstidspunktet, så skulle der ikke oplyses yderligere.
>
> - Formuleringen af FØP-blanketten må sprogligt forstås således, at der spørges til de aktuelle forhold. Dette understøttes af, at blanketten efterfølgende er blevet ændret, så der nu spørges til om der 'på noget tidspunkt har været undersøgelse/ansøgning i gang om, rejst sag om eller tilkendt' bl.a. førtidspension. Dette står i kontrast til formuleringen af den blanket, som blev udfyldt med min klient.
>
> Som bekendt følger det af koncipistreglen, at uklarhed om forståelse af en tekst fortolkes mod den, der har forfattet teksten.
>
> På denne baggrund skal jeg anmode Topdanmark Forsikring A/S om at revurdere sagen og sin holdning i sagen."

Selskabet fastholdt på ny afgørelsen ved skrivelse af 3/5 2008 til klagerens advokat, og sagen blev umiddelbart herefter indbragt for nævnet.

Af den af klagerens advokat affattede klageskrivelse af 28/5 2008 fremgår bl.a.:

> "Under klagesagen gør jeg gældende på vegne af min klient, at han er berettiget til udbetaling fra erhvervsevnetabsforsikringen. Jeg henviser til argumenterne i brevet af 25. april 2008.
>
> Det er vigtigt at pointere, at min klient udfyldte FYP-blanketten sammen med forsikringsmægleren B.C. og at den pågældende forsikringsmægler havde undersøgt med Topdanmark Forsikring om det var et problem, at min klient tidligere havde fået førtidspension, men at førtidspensionssagen var stillet i bero. Svaret var et det ikke var noget problem idet det var forholdene på underskriftstidspunktet der var afgørende. På underskriftstidspunktet modtog min klient ikke førtidspension og han var i fuldtidsstilling."

Heroverfor har selskabet i skrivelse af 16/6 2008 til nævnet bl.a. anført:

> "Ifølge oplysninger fra R. kommune (bilag …) blev S.G. … tilkendt førtidspension pr. 1. december 1995.
>
> Da S.G. således var tilkendt førtidspension, da han underskrev førtidspensionserklæringen i januar 2005, skulle han have afgivet individuelle helbredsoplysninger i forbindelse med forsikringens tegning.
>
> Hvis vi havde været bekendt med, at S.G. var tilkendt førtidspension på tegningstidspunktet i 2005, kunne vi ikke have tilbudt S.G. at tegne forsikringen med ret til præmiefritagelse og erhvervsudygtighedsrente. Det er i den forbindelse uden betydning, at førtidspensionen var konverteret til invaliditetsydelse på tegningstidspunktet.
>
> Da S.G. ikke opfyldte betingelsen for at kunne underskrive førtidspensionserklæringen i 2005, er S.G. ikke berettiget til en forsikring med præmiefritagelse og erhvervsudygtighedsrente. Vi har derfor slettet erhvervsudygtighedsrenten …"

Hertil har klagerens advokat i skrivelse af 3/7 2008 til nævnet bl.a. bemærket:

> "Til støtte for klagen skal det præciseres, at min klient afgav alle nødvendige oplysninger til Topdanmark Forsikrings repræsentant, forsikringsmægler B.C., herunder oplysninger om førtidspensionen, der var stillet i bero.
>
> Forsikringsmægleren meddelte min klient, at han havde drøftet det forhold med hovedkontoret i Topdanmark Forsikring, og at det ikke var noget problem, idet det var forholdene på underskriftstidspunktet, der var afgørende. På underskriftstidspunktet havde min klient ikke indgivet ansøgning om førtidspension og han modtog ikke førtidspension.
>
> Det er således ikke korrekt, at min klient har afgivet urigtige oplysninger til forsikringsselskabet, tværtimod har han oplyst loyalt og korrekt om sine forhold.

Det kan ikke lastes min klient, hvis Topdanmark Forsikring har uhensigtsmæssige procedurer i forbindelsen med indgåelse af forsikrings- og pensionsaftaler. Min klient er bekendt med, at Topdanmark Forsikring har ændret formuleringen i ansøgningsskemaet.
…
Endelig er det min opfattelse, at der skal lægges vægt på, at der er tale om en erhvervsaftale med Dansk Blindesamfund. Det gør, at Topdanmark Forsikring må være særlig agtpågivende, når forsikringsselskabet indhenter oplysninger og behandler ansøgninger, da de ansatte kan have sygdomme/følgesygdomme o.lign. Dette har Topdanmark Forsikring ikke levet op til."

Herefter har selskabet i skrivelse af 14/7 2008 til nævnet anført:

"Ved indgåelse af personforsikringsaftaler skal den forsikringssøgende normalt afgive helbredsoplysninger. Det er alm. praksis i branchen, at der kræves færre helbredsoplysninger ved indgåelse af firmapensionsaftaler end ved indgåelse af (private) individuelle forsikringsaftaler. Antallet af helbredsoplysninger afhænger således bl.a. af, hvilken type forsikring der er tale om, og hvilke dækninger der ønskes.

I relation til indholdet i 'førtidspensionserklæringen' er det korrekt, at Topdanmark efter 2005 har ændret i formuleringen af denne. Dette ændrer dog ikke ved, at det også i 2005 burde have stået S.G. helt klart, at det bl.a. var en forudsætning for at underskrive erklæringen, at S.G. ikke var tilkendt førtidspension på underskriftstidspunktet.

Forsikringsmægler B.C. er ikke Topdanmarks repræsentant, men som anført i vores brev af den 19. november 2007 står Topdanmark uforstående overfor, at B.C. skulle have rådet S.G. til at underskrive en erklæring med et objektivt forkert indhold i forbindelse med forsikringens tegning. Efter Topdanmarks opfattelse burde S.G. dog også selv have indset, at han afgav urigtige oplysninger ved at underskrive førtidspensionserklæringen, og at disse oplysninger var af stor betydning for Topdanmark.

Topdanmark fastholder derfor, at S.G. har afgivet urigtige oplysninger i forbindelse med forsikringens tegning, og at vi har været berettigede til at slette erhvervsudygtighedsrenten."

Efterfølgende har klagerens advokat i skrivelse af 2/9 2008 til nævnet anført:

"Det anføres i brevet fra forsikringsselskabet, at '..., at det også i 2005 burde have stået S.G. helt klart, at det bl.a. var en forudsætning for at underskrive erklæringen, at S.G. ikke var tilkendt førtidspension på underskriftstidspunktet.' Hertil gør jeg gældende, at min klients retsstilling ikke skal afhænge af hvilke forudsætninger, som forsikringsselskabet tillægger sine kommende forsikringskunder.

Hvis erklæringen havde været formuleret klart og tydeligt ville misforståelsen ikke være opstået. Tilsvarende ville misforståelsen ikke have været opstået, hvis forsikringsselskabet ikke havde misinformeret forsikringsmægleren. Det skal dog ikke være forhold, der forringer min klients retsstilling, men alene være forhold, som må komme forsikringsselskabet til skade. Forsikringsselskabet er den nærmeste til at bære risikoen for disse uklarheder og misinformationer.

Det er ikke korrekt, at min klient har underskrevet en erklæring med et objektivt forkert indhold. Min klient har fra begyndelsen lagt alle kort på bordet før afgivelse af sin underskrift, herunder dokumentation for berostillelse af såvel offentlig førtidspension som udbetaling af

> erhvervsudygtigheds dækning fra Danica Pension. Først efter at havde fået forklaring fra forsikringsmægleren, der havde haft telefonisk kontakt med forsikringsselskabet, underskrev min klient erklæringen i god tro.
>
> Endelig for så vidt angår forsikringsmægler B.C.'s rolle må det ligge fast, at han har præsenteret Topdanmark Forsikrings produkt over for min klient. B.C. har derfor også repræsenteret Topdanmark Forsikring over for min klient. Hvis forsikringsmægleren har overtrådt sin fuldmagt eller handlet uden for aftalen mellem forsikringsmægleren og Topdanmark Forsikring, er det et forhold, der må løses mellem de to parter internt og ikke et forhold, der skal komme min klient til skade."

Selskabet er fremkommet med afsluttende kommentarer i skrivelse af 15/9 2008 til nævnet. Af denne skrivelse fremgår:

> "Topdanmark fastholder, at S.G. burde have indset, at han afgav urigtige oplysninger ved at underskrive 'førtidspensionserklæringen' i 2005, og at vi derfor har været berettigede til at slette erhvervsudygtighedsrenten som sket.
>
> Det helt grundlæggende ved en forsikringsmægler er uafhængigheden af forsikringsselskaberne. En forsikringsmægler er alene kundens rådgiver og varetager alene kundens interesser. Topdanmark fastholder derfor også, at forsikringsmægler B.C. ikke er Topdanmarks repræsentant."

Nævnet udtaler:

Nævnet finder at kunne lægge til grund, at klageren fik tilkendt mellemste førtidspension med virkning fra den 1/12 1995. Endvidere finder nævnet at kunne lægge til grund, at klageren påbegyndte arbejde på fuld tid den 1/1 2005, og at førtidspensionen med virkning fra samme dato blev konverteret til invaliditetsydelse. Den 6/1 2005 underskrev klageren førtidspensionserklæring, hvoraf det fremgår, at "der hverken er undersøgelser/ansøgning i gang, rejst sag om eller tilkendt revalidering, fleksjob, førtidspension eller skånejob".

På denne baggrund finder nævnet, at klageren har afgivet urigtige oplysninger ved at underskrive førtidspensionserklæringen som sket, idet han på tidspunktet for underskrivelsen var tilkendt førtidspension. Dette er efter nævnets opfattelse tilfældet, selvom klagerens førtidspension inden underskrivelsen var konverteret til invaliditetsydelse. Klageren har herved afskåret selskabet fra at indhente individuelle helbredsoplysninger med henblik på vurdering af risikoen. Afgivelsen af de urigtige oplysninger må efter

nævnets opfattelse tilregnes klageren som uagtsom. Da der ikke findes grundlag for at bestride selskabets oplysning om, at erhvervsevnetabsdækningen ikke ville være blevet oprettet, såfremt rigtige helbredsoplysninger var blevet afgivet, finder nævnet, at selskabet - i hvert fald som udgangspunkt - har været berettiget til at ophæve erhvervsevnetabsdækningen med tilbagevirkende kraft fra tegningstidspunktet, jf. forsikringsaftalelovens § 6, stk. 1.

Forsikringsmægleren har inden sagens indbringelse for nævnet i skrivelse til selskabet oplyst, at han inden klagerens underskrivelse af førtidspensionserklæringen rettede henvendelse til selskabet. Ifølge mægleren oplyste selskabets medarbejder, at der ikke skulle afgives yderligere oplysninger, hvis blot forsikrede på underskriftstidspunktet var fuldt arbejdsdygtig, på normal løn og ikke modtog førtidspension. Som sagen foreligger oplyst, finder nævnet det ikke godtgjort, at selskabet i forbindelse med pensionsordningens etablering har ydet mangelfuld rådgivning om udfyldelsen af førtidspensionserklæringen. Det af mægleren anførte kan derfor ikke føre til, at selskabet ikke har været berettiget til at ophæve forsikringen som sket.

Det kan lægges til grund, at den pågældende mægler er selvstændig mægler, hvorfor selskabet ikke hæfter for eventuelle fejl begået af mægleren. Det skal afslutningsvis bemærkes, at det falder uden for nævnets kompetence at tage stilling til forholdet mellem klageren og mægleren.

Som følge af det anførte

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand